

[Ingvar Dahl.]

ærede minister sig derefter til det civile byggeprogram for 1953 og oplyste, at det var regeringens hensigt at søge igangsat 20 000 lejligheder væsentligt som traditionelt byggeri og herudover at yde statsstøtte til opførelse af et antal lejligheder som utraditionelt byggeri. Dette sidste skulle betyde, at vi efterhånden ville nå op på at igangsætte op imod 25 000 lejligheder. Vi møder altså igen spørgsmålet om det utraditionelle byggeri. Jeg ved ikke, om det er den højtærede ministers mening at søge fastslået, at dette byggeri er en opfindelse af aldeles ny dato, et byggeri, der ikke er set før, og at det er denne opfindelse, som har gjort det muligt for ministeren at udvide byggeprogrammet fra de 16 000 til nu op imod 25 000 lejligheder. Såfremt det er ministerens hensigt, kommer jeg til at minde om de udtalelser, som den højtærede indenrigs- og boligminister fremsatte her i tinget også i marts 1952, og som lød således — jeg anmoder om tilladelse til et par citater —:

„En sanering af landets økonomiske forhold må selvfølgelig sættes ind på bred front, og i denne front kan en så væsentlig faktor som landets byggevirksomhed naturligvis ikke gå fri.“

Den højtærede indenrigs- og boligminister gentog for et øjeblik siden denne argumentation. For et år siden blev der altså fra den højtærede ministers side givet ren besked om, at byggevirksomheden naturligvis ikke kunne gå fri, når landets økonomiske forhold skulle saneres. På det tidspunkt var der ikke tale om et almindeligt eller et utraditionelt byggeri; her var det saneringen af landets økonomiske forhold, der satte grænsen. Og den højtærede minister tilføjede noget senere i sin tale for ca. et år siden:

„Løvrigt er der en sammenhæng mellem inflation og valutaforbrug. Af den overbeskæftigelse, som vi holdt i byggefagene i 1950 og 1951, kom der utvivlsomt en stærk inflatorisk påvirkning af hele vort lands prisniveau. Byggeriet blev dermed

en af årsagerne til vore vanskeligheder med betalingsbalancen.“

Jeg er for min part ikke i tvivl om, at de to citater absolut dækker den højtærede ministers opfattelse angående byggeriets stilling overfor vort lands investeringsmuligheder og for såvidt også vedrørende beskæftigelsen indenfor byggeriet.

Der er indenfor visse kredse, også i dette høje ting, ligefrem en sand rædsel for at tale om plan og planlægning. Jeg tror imidlertid, det havde været bedre, i hvert fald for byggeriet og den nødvendige rytme i dette arbejde, om man ikke havde fortalt os, at der i 1952 kun skulle igangsættes 16 000 lejligheder, når resultatet alligevel blev 19 000 lejligheder. I hvert fald ville den højtærede minister så have befriet mig for den tanke, at der måske også kunne komme en tid, hvor det gik modsat, fordi forhåbninger og andet fristede til at sætte for store mål. Lad det nu være. Det afgørende i denne forbindelse er at få fastslået, at også den højtærede minister mener, at der faktisk er basis for det byggeri, som her er stillet i udsigt. Vi kan diskutere forskellen på traditionelt og ikke traditionelt byggeri, og vi kan diskutere større eller mindre knaphed på murere, men det bliver næppe på de områder, debatten kommer til at stå.

Lad mig på grund af den megen tale om knapheden på murersvende fremsætte nogle enkelte bemærkninger. Lad mig først henlede opmærksomheden på, at indenfor bygningsindustrien er byggerytmen af aldeles afgørende betydning for bekæmpelse af arbejdsløsheden. Ser vi på den gode tid af året, d. v. s. månederne fra april til november — det er jo den periode, hvor manglen på faglært arbejdskraft er størst —, viser det sig, at i 1950 var der i denne tid praktisk talt ingen ledige murere; men i 1951 var der en gennemsnitlig ledighed i disse måneder på 153, og i 1952 var tallet steget til 351. Det forekommer mig, at man ofte, når der tales om manglen på murersvende, giver talen en sådan drejning, at bebrejdelsen for dette forhold rettes mod murersvendene. Det gjaldt også i nogen måde de bemærkninger, den højt-